

Dalibor Vácha

MAŠÍN

MAŠÍN, BALABÁN, MORÁVEK

Román

Argo

M + B + M

Dalibor Vácha

M + B + M

MAŠÍN, BALABÁN, MORÁVEK

Román

Argo

ARGO, 2021

Copyright © Dalibor Vácha, 2021

ISBN 978-80-257-3357-8 (váz.)

ISBN 978-80-257-3460-5 (e-kniha)

Inspirováno skutečnými událostmi z let 1939–1942

Upozornění pro čtenáře:

Ty nejméně uvěřitelné eskapády zejména štábního kapitána Václava Morávka a podplukovníka Josefa Mašína zmíněné v této knize nejsou autorovou fantazií, ale dle svědectví pamětníků skutečností.

PROLOG

Zvonek u dveří nepříjemně drnčel. Zatraceně drnčel. Muselo se to rozléhat po celém baráku až do průjezdu. Nikdo neotevíral. Ale já vím, že jsou doma, pomyslel si vztekle chlap ve špinavé haleně s čepicí naraženou hluboko do čela. Já sakra vím, že tam někdo je. Vždyť si vás hlídám, vždyť na vás mám lidi. Nalehl znovu na zvonek.

Drnčení.

Zatraceně! Za chvilku vyběhnou sousedé, z přízemí se přikulhá podívat domovník... tohle už mě stálo dost sil, nervů i času.

Kroky za dveřmi.

Konečně.

Dveře se otevřely a obě strany strnuly.

Ona viděla umolousaného chlapa s koženou kabelou v ruce, z tváře snad jenom bradu a ústa. Kvalitní boty, kterých si nemohla nevšimnout, neladily se zbytekvm. Nějaký špinavec, podle kabely montér.

On... se zarazil. Bylo jí tak pětatřicet, o moc víc ne. Měla na sobě jenom župánek hozený přes tenkou košilku nafialovělé barvy. Zřetelně viděl obrysy jejích velkých pevných ňader, nešlo přehlédnout vztyčené bradavky, které jako kdyby mířily přímo na něj.

Několik zlomků vteřin oboustranného ohromení.

Má široká ramena, pomyslela si, jemné rty... hluboké oči. Chlap konečně zvedl hlavu. Škoda, že nosí tak škaredé brýle, k obličejí se mu vůbec nehodí. Montér, ale hezoun, ten má za sebou pěknou řádku zlomených srdcí. Usmál se. Má příjemný úsměv.

Má hezký kozy, blesklo hlavou jemu a konečně začal jednat. Kvůli kozám, i když sakra hezkým, to tady přece všechno nezabalím. Nejsm takovej cucák. Strčil ji do předsíně, nebránila se, nezačala křičet, setkání ji ohromilo.

Nekřičí, dobře. Hezká ženská, zatraceně hezká ženská.

Konečně si přitáhla župan těsněji k tělu a Josef Mašín zvaný Pepek toho zalitoval, měl přece tak krásný výhled.

„Co si to dovolužete?“ vyštěkla polohlasem, pořád zmatená.

„Máte v podnájmu chlapa,“ zavrčel Mašín a pravou ruku vsunul do kapsy haleny. Zaznamenal, že si všimla i ona. Vytřeštila oči, ale stále se chovala klidně.

„Máte v podnájmu chlapa,“ zopakoval důrazněji.

„Mám,“ odsekla. Dostala se ze šoku, sekernice, to bude pořádná sekernice, mlelo se Mašínovi v hlavě, ta je schopná při tom zbourat postel a kašle na to, že sousedi třeba mlátí pantoflem do zdi. Škoda, že se nepotkali jinde, jindy, za příznivějších okolností. Vypadá divoce, ale určitě by byla lichotkám přístupná... dračice.

„Je doma?“ Soustřed se na svoji práci. Věděl, že jeho cíl bydlí u domácí, ale představoval si ji jako šouravou bábu ve vytahaném svetru, takhle ne.

„Je, a jestli začnu křičet...“

„Nezačneš,“ odvětil. „Může nás slyšet?“

„Těžko. Je v zadním pokoji, a navíc spí.“

Taky bych bral domácí, která se prochází po bytě v lehounkém, rajcovním oblečení. Pustila si župan, znovu se rozevřel, krásný výhled, Mašín pochyboval, že to udělala mimoděk. Neřekl ale: „Můžeme jít na chvilku k vám do ložnice?“ S úšklebkem pronesl: „Chtěl bych si s vaším nájemníkem promluvit, prosím.“

Devadesátiletý farář procházel pomalu mezi kostelními lavicemi. Někde, asi v sakristii, nechal hůl a teď se sotva vlekl. Už to není, co bývalo, tiše se usmíval, když za ním vrzla hlavní vrata a ozvaly se kroky.

Otočil se.

Hubený muž v dlouhém kabátě, s kloboukem na hlavě. Smekl. Farář pokynul rukou a šoural se dál. Tenhle ho k ničemu nepotřebuje. Už si ho všiml asi třikrát, na mši nikdy nebyl. Přejde vždycky, když je kostel prázdný, posadí se do třetí lavice napravo, skloní hlavu a modlí se. Sám. Nikoho nepotřebuje. Evidentně nikoho nepotřebuje. Kdyby měla církev jenom takové ovečky, mohla by to rovnou zabalit.

Farář dokulhal ke dveřím vedoucím do sakristie. Odvážil se ohlédnout. Měl pravdu, třetí lavice napravo z pohledu oltáře. Skloněná, nakrátko ostříhaná nebo snad plešatící hlava, světle hnědé vlasy, mírně odstávající uši.

Klapla venkovní vrata.

Do kostela přišel ještě někdo jiný. Farář už tušil, co bude následovat, hubeňour ze třetí lavice chvílku počká, potom se zvedne a odejde. Zjevně při modlení neměl rád společnost, považoval ho asi za osobní záležitost, chtěl kostel sám pro sebe. Ani on se z titulu kněze jedinkrát nepokusil podivného návštěvníka vyrušit.

Nově přichozí se posadil do třetí lavice na pravé straně z pohledu od oltáře. Hubeňour, v jistých kruzích známý jako Václav Morávek nebo snad také Leon či Vojta, zůstal sedět, dál se v pokliedu modlil. Farář pokrčil rameny a šel do sakristie, musí už najít tu zpropadenou hůl. Kromě blbé nohy se mu zhoršuje i hlava.

Když se o tři nebo čtyři minuty později do hlavní lodě chrámu vrátil, bylo tam ticho a prázdno, jen prach se vznášel v mdlém slunečním svitu probíjejícím se vysokými okny. Oba muži z lavice napravo byli pryč.

Devadesátiletý kněz pokrčil rameny. Však on se ten záhadný samotář zase vrátí.

„Kop.“ Padesátiletý prošedivělý chlapík podal štíhlému muži s úřednickým vzezřením ruku.

„Janák,“ představil se úředník a smekl klobouk, pečlivě učesanou pěšinku mu držela slušná porce brilantiny, nebo čím se nyní během války podobná paráda udržovala.

Muž pod krycím jménem Kop, jinak podplukovník Josef Balabán, mávl na Janákův doprovod: „Tady s panem Jandou se znám. Vybíráte si krycí jména podle začátečního písmene? Janák, Janda, ta vaše spojka se mi prve představila jako Janoušek.“

Žádná reakce.

Kop okamžitě pochopil, že to nejsou snad ani krycí jména, ale skutečná, a taky velká náhoda. Pokrčil rameny. V duchu si poznamenal vykřičník, jejich organizaci – mohla by se jmenovat třeba JAN, ne? – potřeboval, chtěl ji začlenit do vznikajícího korpusu širokého odboje. Jenže pokud fungují pod vlastními jmény, bude je muset ještě hodně naučit. Mohl ale dojít i k závěru, že je to příliš velké riziko. Nesmí o nich Mašínovi ani Morávkovi říci pravdu, rozčílili by se. Ne, dívali by se na Kopa, že zešilel, když se schází s takovými lidmi.

„Poslouchali jsme Londýn,“ pronesl Janák. „Ilegálně,“ dodal zbytečně.

Kop kývl. Spolkl vtip, že je to trestné, Janák ani Janda by ho nepochopili. Jejich smysl pro humor byl viditelně atrofovaný. Třeba za to mohla válka.

„Objevilo se naše smluvené heslo,“ navázal Janda. Jsou jako dvojčata. Jako jeden mozek ovládající dvě těla, rozříznutá siamská dvojčata. Nepodobali se jeden druhému, ale Balabánovi tak nějak splývali. Věděl, že až schůzka skončí, nebude si pamatovat, který z těch dvou byl Janda a který Janák. Sakra, tohle je práce na hovno.

„Jsme připraveni s vámi jednat, pane Kope. Ve vysílání nakonec zaznělo smluvené heslo.“ Pane Kope, ježíšikriste, skoro si odplivl Balabán. Pane Kope! Kdybych nepotřeboval jejich kontakty na akcíz a protektorátní četníky, nesvěřil bych jim ani jízdní kolo z druhé ruky. Jenže oni jsou na druhou stranu tak pitomí..., že to ani nemůže být gestapácká provokace.

„Pochopili jste, že vám můžu zprostředkovat kontakt s Londýnem, a ověřili si to.“ Balabán nehodlal tančit okolo horké kaše. „Ale potřebuji informace. Potřebuji, abyste se připojili k nám. Potřebuji, abyste se začali chovat profesionálněji. Máme proti

sobě gestapo, es dé, es es a spoustu dalších zkratek, o našich vlastních zrádcích ani nemluvě.“

Janda s Janákem na něj zírali.

„Není to žádná hra,“ zavrčel Balabán. Zklidni se, zklidni, chlapče, nesmíš je vyděsit, nesmíš moc tlačit na pilu. Ale je zvláštní, že jsou pořád ještě na svobodě a naživu. Sakra. Sakra. Uklidni se. Teď nejsi naštvaný kvůli těmhle dvěma, ne, přemýšlíš o těch dvou, co se s tebou mají sejít odpoledne. Těm neseš špatný zprávy... špatný?

Proč na mě pořád tak zírají?

„Budeme spolupracovat, pánové. Vzájemně jsme se prokázali,“ povzbudivě se usmál. Mluvil, jak byl zvyklý. Chtěl organizovat, budovat velkou stavbu protinacistického odboje, to měl v plánu, tomu hodlal obětovat vše.

„Co potřebujete, pane Kope?“

Tak pro ně holt budeš pan Kop. Nech to bejt, nebabrej se v každé hlouposti. „Otázka zatím nestojí, co potřebuju já nebo moji lidé, otázka stojí, co bych mohl já udělat pro vás. A věřte nebo ne, pánové Jando a Janáku bez krycích jmen, já toho pro vás můžu udělat docela dost.“

ČÁST PRVNÍ

APOŠTOL

Josef Balabán

Narozený 4. června 1894; vyučený strojní zámečník. Odveden do rakousko-uherské armády v říjnu 1914, již v dubnu následujícího roku zajat na ruské frontě. V říjnu 1916 se přihlásil do československého vojska na Rusi, do takzvaných československých legií, prezentován 12. října 1917. Sloužil nejdříve v dělostřeleckém parku 1. dělostřeleckého divizionu a bojoval v bitvě o Lipjag, nakonec dosáhl hodnosti poručíka. Po návratu do vlasti zastával různá velitelská místa, byl povyšován až do hodnosti podplukovníka. Od září 1936 pracoval na Ministerstvu národní obrany. Po Mnichovu začal organizovat zárodky odbojového hnutí, po březnu 1939 umisťoval při likvidaci ministerstva bývalé důstojníky do civilního sektoru, a to již s vědomím věci příštích. Po krátké epizodě na ministerstvu zdravotnictví byl penzionován. Dobře však věděl, že nezůstane sedět doma s rukama v klíně.

JEDNA

Podmínky příměří byly odevzdány v Compiègne. Na témže místě a v témže železničním vagoně, ve kterém byly odevzdány podmínky příměří německým delegátům v r. 1918. V lese Compiègne dne 21. června přijal v 15.30 Vůdce a nejvyšší velitel za přítomnosti velitelů složek branné moci, náčelníka vrchního velitelství branné moci, říšského zahraničního ministerstva a Vůdcova náměstka francouzskou delegaci, aby vyslechla podmínky příměří.

NÁRODNÍ LISTY ZE DNE 22. ČERVNA 1940

22. června 1940, Dejvice, Praha

Úder, pauza, dva údery, pauza, úder. Nic složitého, spíše hra než vážně míněný signál. Dobrodružné romány pro dospívající hochy o indiánech, o špionech, o nepřemožitelných detektivech.

„Heslo?“ Smích je slyšet i přes dveře.

„Dnes je krásný den. Odpověď?“ Balabán hodlá hrát také.

„Stojí to za hovno, velký bratře, a lepší už to nebude.“ Rachoce-ní klíče v zámku, odsouvání zástrčky bezpečnostní závory. Dveře se otevírají. Stojí mezi nimi hubený Václav Morávek, je pouze v ponožkách, z levé mu dírou vyhlíží podstatná část ukopnutého palce. Vytahaný svetr už také zažil světlejší včerejšky. Morávek se široce usmívá, na první pohled je neozbrojený, ale Balabán ho zná, Venca bude mít jednu bouchačku za pasem nad zadkem a druhou položenou poblíž, určitě na vysokém botníku hned za dveřmi. V kapsách pytlovitých kalhot, které nejdou s poslední módou, má pak nejméně dva plné zásobníky.

Rychle si podali ruce a Balabán zapadl dovnitř. Zamykání, závara. Bezpečnost především. Pistole na botníku byla.

Nikdy si nikdo nemůže být ničím jistý. Teď už ne.

„Pepek je tady, vaří meltu,“ informoval Morávek Balabána a poplácal ho po zádech. Jejich vztah rozhodně dávno překonal odstup věkový i v hodnostech. „Je nějakej unavenej, košili měl od krve. Ne od svojí, asi...“

„Kdyby jenom meltu, mládenci, dělám dlabanec,“ oznámil Mašín z kuchyně. Balabán se usmál, byl doma, mezi svými, Pepek Mašín vykoukl na chodbičku, měl na sobě květovanou kuchyňskou zástěru s kanýry. Docela mu slušela.

Balabán zavěťřil: „Eintopf? Už zase?!“

„Jako obvykle, soudruzi, je to výživné, vynikající, a hlavně německé. Tedy ideální pro nás a pro všechna podobná prasata.“ Mašín se vrátil do kuchyně. „Musím to míchat, aby se mi to nepřipálilo, to by bylo škody.“

„Hlavně to pořádně osol, ne jako posledně, a taky by to chtělo i další koření, třeba majoránku,“ houkl Morávek a sebral poloautomatickou pistoli z botníku, kde ji měl připravenou pro případ nouze při otevírání dveří. Balabán už si stačil všimnout, že štábní kapitán, nyní v ilegalitě, má identickou pistoli i vzadu za pasem. Znal ho jako své boty.

„Nerad. Byls v Rusku? Nebyl, já jo, tak nerad,“ odpověděl Mašín vesele.

„A od čeho byla ta krev?“ zeptal se konečně Balabán, když si věšel kabát.

„Pamatuješ na Voráčka?“

Balabán vešel do malé kuchyňky. „Jana Voráčka? Udával na gestapu, dvakrát nebo třikrát, spíše vícekrát, práskal naše lidi. Gestapo ho vedlo jako potenciálního agenta provokatéra. Jeho jméno i minulost nám přihrál Linhart, pokud si to dobře pamatuju.“ Morávek se uvelebil u stolu, obě pistole položil na kuchyňský stůl. Ubrus byl od strojního oleje, jistě tam neležely poprvé.

„Našel jsem ho. Nechává si teď říkat Bárta.“ Mašín ochutnal, pokýval nevesele hlavou. „Jaký suroviny, takový jídlo. A majo-